

SPIS TREŚCI

WSTĘP	5
Materiał	7
<i>Gender</i> – społeczna konstrukcja płci	8
Antysemityzm – znaczenie pojęcia, sposób stosowania	11
Postacie Żydówek w literaturze zachodniej	18

ROZDZIAŁ PIERWSZY

„Żyd” i „kobieta” – zakres wspólny konstruktów	25
Szacowność	25
Kwestia żydowska – przesunięcie ze sfery społecznej w sferę biologii.	27
Konstrukcja rasy żydowskiej w opozycji do konstrukcji rasy aryjskiej	31
Konstrukcja płci żeńskiej w opozycji do konstrukcji płci męskiej	35
Konstrukcja obszaru wspólnej podrzędności, kobiety jak Żydzi, Żydzi jak kobiety	36
Strategie obronne w celu pozostania po stronie szacownej większości	42

ROZDZIAŁ DRUGI

Specyfika żydowskiego patriarchatu	47
Jak się tłumaczy to, co widać z zewnątrz	47
Różnice między miejscem kobiety w świecie chrześcijańskim i w świecie żydowskim	59

ROZDZIAŁ TRZECI

Model pozytywistyczny.

Literatura końca XIX wieku	65
Za plecami mężczyzn – wizerunki Żydówek.	
Typy najczęściej pojawiające się w literaturze	65
Kobieta pracująca	68
Brakujące ogniwo – czyli Matka Izraelka	72
Asymilujące się	74
Esterka i asymilatorki	78
Piękna Żydówka	85

ROZDZIAŁ CZWARTY

Model modernistyczny.

Literatura przełomu wieków	97
Modernistyczna zmiana paradygmatu płci	97
Żydówki a przyspieszenie emancypacji	99
Twórczość Gabrieli Zapolskiej	
„Po dawnemu nie chce, po nowemu nie może”.	
Małka Szwarcenkopf	101
Dybuk na odwrót – zamiana ról płciowych.	
<i>Jojne Firulkes</i>	105
Dybuk An-skiego, czyli zmarli kochankowie	
nad kołyską swoich nienarodzonych dzieci	109
<i>Antysemitnik</i> Gabrieli Zapolskiej; ukrywająca się	113
Seksualność i to, co polityczne	120
Inne utwory Gabrieli Zapolskiej	123
Władysław Reymont, <i>Ziemia obiecana</i>	126
Żydówka „orientalna” – Lucy Zucker	128
Samopotępienie, czyli „dobra Żydówka”	
– Mela Grünspan	137
Dygresja: Lucy Zucker Andrzeja Wajdy,	
czyli tryumf Weininger	143
Fabuła równoległa: Israel Joshua Singer,	
<i>Bracia Aszkenazy</i>	148
Stanisław Wyspiański, <i>Wesele</i> .	
Rachela spoza sytuacji	151
Rachela, Esterka i asymilacja	156

Mezalianasy	159
Marian Gawalewicz, <i>Filistry</i>	159
Marian Gawalewicz, <i>Mechesy</i>	163
Kazimierz Przerwa-Tetmajer, <i>Panna Mery</i>	167
Rewolucja 1905 roku	172
Maria Konopnicka, <i>Żydóweczka</i> ; Andrzej Niemojewski, <i>Boruch</i> , czyli bojowniczk i bojownicy	173
Stefan Żeromski, <i>Wierna rzeka</i> . Ryfka, zaufana panienki	177
Dygresja – Stefan Żeromski, <i>Przedwiośnie</i> . Żydzi, komuniści	179
Zofia Nałkowska, <i>Węze i róże</i> . Odmieniec	187
Zofia Nałkowska, <i>Chawa</i> , czyli negatywna emancypacja ..	207

ROZDZIAŁ PIĄTY

Model modernistyczny.

Literatura okresu międzywojennego	209
Stanisław Ignacy Witkiewicz, <i>Pożegnanie jesieni</i> . Hela Bertz, czyli żydowskie cechy artyści	209
Wspaniała Żydówka i jej marny cień	216
Żydówka jak młody artysta	220
Dygresja biograficzna	223
Konkluzja	227
Julian Tuwim, <i>Semi-Eros</i>	230
Michał Choromański, <i>Zazdrość i medycyna</i> . Pornograficzna Rebeka	238
Mapy pożądania: jawna i ukryta	246
Tajemnica Rebeki	248
Tadeusz Dołęga Mostowicz, <i>Trzecia pleć</i>	256
Maria Kuncewiczowa, <i>Turban i dzika</i> . Żydostwo, pleć, alienacja	259
Męski „semi-eros”	263
Antysemityzm – nie, antyjudajzm – tak	270
Witold Gombrowicz, <i>Pamiętnik Stefana Czarnieckiego</i> . Przeciwko jednoznaczności	275

Mezalianasy	159
Marian Gawalewicz, <i>Filistry</i>	159
Marian Gawalewicz, <i>Mechesy</i>	163
Kazimierz Przerwa-Tetmajer, <i>Panna Mery</i>	167
Rewolucja 1905 roku	172
Maria Konopnicka, <i>Żydóweczka</i> ; Andrzej Niemojewski, <i>Boruch</i> , czyli bojowniczeki i bojownicy	173
Stefan Żeromski, <i>Wierna rzeka</i> . Ryfka, zaufana panienki	177
Dygresja – Stefan Żeromski, <i>Przedwiośnie</i> . Żydzi, komuniści	179
Zofia Nałkowska, <i>Węże i róże</i> . Odmieniec	187
Zofia Nałkowska, <i>Chawa</i> , czyli negatywna emancypacja ..	207

ROZDZIAŁ PIĄTY

Model modernistyczny.

Literatura okresu międzywojennego	209
Stanisław Ignacy Witkiewicz, <i>Pożegnanie jesieni</i> . Hela Bertz, czyli żydowskie cechy artysty	209
Wspaniała Żydówka i jej marny cień	216
Żydówka jak młody artysta	220
Dygresja biograficzna	223
Konkluzja	227
Julian Tuwim, <i>Semi-Eros</i>	230
Michał Choromański, <i>Zazdrość i medycyna</i> . Pornograficzna Rebeka	238
Mapy pożądania: jawna i ukryta	246
Tajemnica Rebeki	248
Tadeusz Dołęga Mostowicz, <i>Trzecia pleć</i>	256
Maria Kuncewiczowa, <i>Turban i dzika</i> . Żydostwo, pleć, alienacja	259
Męski „semi-eros”	263
Antysemityzm – nie, antyjudajzm – tak	270
Witold Gombrowicz, <i>Pamiętnik Stefana Czarnieckiego</i> . Przeciwko jednoznaczności	275

Dygresja – Zygmunt Bauman i jego pojęcia nowoczesności i ponowoczesności	282
Matka, czyli niedźwiedzia przysługa	288
Gombrowicz a kulturowa tożsamość kobiet	289
Bruno Schulz, <i>Sklepy cynamonowe</i> , <i>Sanatorium pod klepsydrą</i> . W imię Księgi i ojca, i syna	295
Matka poza mitem	300
Kobiety, czyli porządek materii i zamieszkiwanie	304
„Kobieta jest naród osobny” – Talmud	311
Bez spotkania płci	314
Stefania Zahorska, <i>Korzenie</i> . Rodowody	320
Płeć biologiczna/płeć kulturowa	324
Spadkobierczyni idei ojca	329
Żona Izraelka	332
Jarosław Iwaszkiewicz, <i>Pasje błędmierskie</i> . Lunatyczka	337

ZAKOŃCZENIE

Zmiany w ujęciu tematu zależnie od epoki literackiej	345
Ojcowie pięknych kobiet i złoto Żydów	348
Postać z cieniem	351
Zuzanna Ginczanka	353
Dylematy płci	353
Ostatni wiersz	357

Bibliografia	363
--------------------	-----